

Az adósságrendezési eljárás lényege

A természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény (a továbbiakban: „Are. törvény”) célja, hogy az adós és a hitelezők felelős együttműködésével helyreállítsa az adós fizetőképességét, hozzájáruljon a fizetési kötelezettségeiknek eleget tenni nem tudó, túlzottan eladósodott természetes személyek kiegyensúlyozott adósságrendezési folyamatának megteremtéséhez.

Az adósságrendezési eljárás történhet **(i) bíróságon kívül, vagy (ii) bíróságon.**

A bírósági adósságrendezésnek is két szakasza lehet: itt is elsősorban egyezségkötésre irányul az eljárás, amennyiben ez nem sikerül, akkor kerül sor az ún. adósságtörlesztési eljárásra.

A bíróságon kívüli adósságrendezés kezdeményezése

A kezdeményezés benyújtása

Az adósságrendezési kezdeményezés benyújtása az erre rendszeresített **formanyomtatványon** történik.

Felhívjuk a figyelmet, hogy 2016. február 1-jétől az ügyfélkapus regisztrációval rendelkező személyek elektronikusan is kitölthetik az űrlapokat. Ebben az esetben - a Családi Csődvédelmi Szolgálat honlapján közzétételre kerülő információk szerint - formai ellenőrzést végző számítógépes program támogatja az elektronikus kitöltést és a kötelező adatok megadását. A kitöltést követően az űrlapokat az adós, adóstárs a szükséges példányszámban kinyomtatja, aláírja, az egyéb kötelezettekkel és a tanúkkal is megfelelően aláírhatja, és ilyen módon kezdeményezi az adósságrendezési eljárást a jogszabályokban meghatározottak figyelembevételével.

A bíróságon kívüli adósságrendezés iránti kérelmet valamennyi mellékletével együtt,

- **kézzel** - olvashatóan -vagy **írógéppel kitöltve,**
- **aláírva,**
- **dátummal ellátva,**
- a szükséges **nyilatkozatok aláírása** után és
- az előírt **melléletek csatolását** követően

a főhitelező pénzügyi intézménynél vagy a Családi Csődvédelmi Szolgálatnak az adós lakóhelye szerint illetékes területi szervénél kell előterjeszteni. A megfelelően kitöltött, aláírt és két tanú aláírásával is ellátott kérelmet - az elektronikus űrlapot kinyomtatva - személyesen vagy postai úton, három példányban kell benyújtani, további egy példányt a kérelmező magánál tart.

A kezdeményezés megvizsgálása

Ha az adós úgy dönt, hogy az adósságrendezés iránti kérelmét a pénzügyi intézménynél nyújtja be, a pénzügyi intézmény a kérelem befogadása előtt nyilatkoztatja az adóst, hogy nem nyújtott-e be párhuzamosan kérelmet a Családi Csődvédelmi Szolgálat területi szervénél is. A pénzügyi intézmény **a dokumentumok átvételéről nyolc napon belül elismervényt küld akkor, ha kézhez veszi az adós nyilatkozatát arról, hogy az adós máshol nem kezdeményezett párhuzamosan eljárást.**

Az elismervény kiadásáig az adósságrendezési eljárás kezdeményezését a pénzügyi intézmény **megvizsgálja** abból a szempontból, hogy az adott ügyben vállalja-e a főhitelezői feladatok ellátását. Ha az adósnak **más hitelezői** is vannak, nem csak a főhitelezőnél keletkezett tartozása, akkor a főhitelező **nem köteles elvállalni** az eljárás lefolytatását.

Ha a pénzügyi intézmény a bíróságon kívüli adósságrendezést kezdeményező dokumentumok előzetes áttekintése alapján észleli, hogy az adós a törvényi feltételeknek nyilvánvalóan nem felel meg, és ezért nem

jogosult az adósságrendezési eljárás kezdeményezésére, haladéktalanul, de legkésőbb a kérelem átvételétől számított 8 napon belül – az adósságrendezés iránti kérelem bíróság általi elutasításának joghatásaira történő figyelemfelhívással – nyilatkozattételre hívja fel az adóst, hogy erre a körülményre tekintettel is fenntartja-e az adósságrendezés kezdeményezésére irányuló kérelmét. Ebben az esetben az adósságrendezés kezdeményezése benyújtásának joghatásai csak abban az esetben állnak be, ha az adós legkésőbb felhívás kézhezvételét követő 8 napon belül személyesen vagy postai úton írásban nyilatkozik, hogy fenntartja az adósságrendezés kezdeményezése iránti kérelmét.

Azokban az esetekben, amikor az adósságrendezés kezdeményezése benyújtásának joghatásai beálltak, a pénzügyi intézmény haladéktalanul tájékoztatja a Családi Csődvédelmi Szolgálat illetékes területi szervét az adós bíróságon kívüli adósságrendezési eljárás iránti kezdeményezésének benyújtásáról, a központi hitelinformációs rendszerbe történő adatszolgáltatás teljesítése érdekében.

Bejegyzés a Központi Hitelinformációs Rendszerbe

Az adósságrendezési eljárás kezdeményezésének tényét a főhitelező értesítése alapján a Csődvédelmi Szolgálat bejegyzi az adósságrendezésről kialakított közhiteles nyilvántartásba (ARE Nyilvántartás) és a Központi Hitelinformációs Rendszerbe (KHR).

Főhitelező vizsgálati szakasza:

Törlesztő részlet és költségátalány megfizetése

A főhitelező írásban tájékoztatja az adóst

- a **minimális törlesztő részlet** összegéről (ez a zálogjoggal biztosított nyilvántartott követelés 7,8%-ának egy tizenketted része, de legfeljebb a zálogjoggal terhelt ingatlan forgalmi értéke 7,8%-ának egy tizenketted része), és
- a **költségátalányról**. (ez egyszeri 30.000,-Ft mértékű költségtérítés a főhitelező postai és távközlési költségeinek fedezésére)

Amennyiben az **adós megkezdi a törlesztést, és megfizeti költségátalányt**, akkor a főhitelező részletesen megvizsgálja a rendelkezésére álló dokumentumokat.

Amennyiben a főhitelezői vizsgálati szakasz sikeresen lezárul (nincs szükség hiánypótlásra, vagy az adós a kötelezettségeit teljesítette), a főhitelező - az iratok megküldésével - értesíti a Családi Csődvédelmi Szolgálatot, aki a **adósságrendezési eljárás sikeres kezdeményezésének a tényét bejegyzi az ARE nyilvántartásba**.

A Családi Csődvédelmi Szolgálat vizsgálati szakasza

A Családi Csődvédelmi Szolgálat megvizsgálja a hozzá érkezett **iratokat** – ellenőrzi, hogy

- az adós megfelel-e a kezdeményezés **jogszabályban előírt feltételeinek**,
- az adós teljes körűen eleget tett-e a jogszabályban **előírt kötelezettségeinek**,
- ellenőrzi az adós által a **vagyoni helyzetről szolgáltatott adatokat**.

Környezettanulmány

Amennyiben a főhitelezők, vagy a hitelezők számszerű többsége kéri, a Családi Csődvédelmi Szolgálat az adós (adóstárs) és vele közös háztartásban élő személyek lakhatásával összefüggő **környezettanulmányt** készítet. A környezettanulmány elkészítésért az adósak jogszabályban meghatározott díjat kell fizetnie.

Hirdetmény, igazolás, feljegyzés közhiteles nyilvántartásokba

Igazolás

Az adós kérelme és melléklete megvizsgálásának, valamint ha szükséges, az adategyeztetés, illetve a hiánypótlás megtörténtéről és a **vizsgálatok lefolytatásáról** a Családi Csődvédelmi Szolgálat az adós részére **igazolást** állít ki, és az igazolást, valamint a környezettanulmányról felvett jegyzőkönyvet postai úton megküldi az adósnak és a főhitelezőnek, továbbá a főhitelezőnek elektronikus úton is továbbítja.

Ha a főhitelező vállalja a bíróságon kívüli adósságrendezés koordinálásával összefüggő feladatokat, és az adós ennek költségátalányát előlegezte, a **főhitelező az igazolás kézhezvételét követő 30 napon belül** az adós, adóstárs bevonásával összeállítja az eljárásban részt vevők és egyéb kötelezettek listáját, az elérhetőségükre, valamint a hitelezői követelésekre vonatkozó adatokkal.

Ha az igazolás főhitelező általi kézhezvételétől számított 90 napon belül – amennyiben a hitelezők között a főhitelezőn és kapcsolt vállalkozásain kívül más hitelezők vannak, akkor **120 napon belül** – **nem jön létre a bíróságon kívüli adósságrendezési megállapodás**, a főhitelező ezt a tényt elektronikusan bejelenti a Családi Csődvédelmi Szolgálatnak, és erről a bejelentésről írásban az adóst, adóstársat az egyéb kötelezetteket és a hitelezőket értesíti.

A hirdetményi közzététel

Amennyiben a Szolgálat megállapítja, hogy az adós a bíróságon kívüli adósságrendezési eljárás lefolytatására jogosult, akkor erről honlapján hirdetményt tesz közzé.

A hitelezők a közzétételtől számított 15 napon belül kötelesek igényeiket az adósnak, adóstársnak és a főhitelezőnek írásban bejelenteni.

A bejelentésben meg kell adni

- a követelés jogcímét,
- a tőkeösszegét, annak járulékait (ügyleti / késedelmi kamat, költségek tételenként megbontva),
- **folyamatban van-e** fizetési meghagyásos, vagy bírósági, illetve végrehajtási eljárás,
- kezdeményezte-e **zálogtárgy bíróságon kívüli értékesítését**,
- óvadékkal biztosított követelés esetén az **óvadék tárgyából történt-e közvetlen kielégítés**, maradt-e fenn óvadék, illetve az elszámolás megtörtént-e.
- tudomása van-e **végrehajtási eljárás korlátozása, vagy megszüntetés iránti eljárásról**.

A megállapodás szakasza

A főhitelező látja el a bíróságon kívüli adósságrendezés koordinálásával összefüggő feladatokat, egyeztet az adóssal, és az egyéb hitelezőkkel. A főhitelező – az adós bevonásával – adósságrendezési megállapodás tervezetét készíti, és lehetőséget biztosít az egyéb hitelezők számára is, hogy megtegyék észrevételeiket. **A megállapodás csak akkor jön létre, ha minden szereplő (adós, adóstárs, egyéb kötelezettek, hitelezők) azt elfogadják, és aláírják. A főhitelező 30 napon belül az adós/adóstárs bevonásával összeállítja az eljárásban részt vevők és egyéb kötelezettek listáját. Az adós az eljárás elején kötelezettséget vállal a teljes együttműködésre. A szükséges adatokat az adósnak kell szolgáltatnia.**

Az adatok beszerzését követően a **főhitelező az adós, adóstárs közreműködésével olyan megállapodás tervezetét készíti, amely az adós fizetőképességének a helyreállítását célozza, de az adósságrendezés elvárt feltételeit is meghatározza. A megállapodás tervét az adósnak aláírásával el kell látnia.**

A tervezet megküldésével egyidejűleg a főhitelező felhívja az érintetteket arra, hogy a **kézhezvételt követő 15 napon belül a megállapodás tervezetere tegyen észrevételt, szükséges esetén módosítási javaslatokat fogalmazzanak meg**, és ezeket a főhitelező és az adós részére is küldjék meg.

A főhitelező és az adós az észrevételeket, javaslatokat, azok reális megvalósításának esélyeit megvizsgálják, és amennyiben azokat alaposnak a megállapodásba beépíthetőnek tartanak, akkor a **tervezet átdolgozására, módosításra kerül sor. A módosított tervezet az érintettek részére újból megküldésre kerül**, azzal a felhívással, hogy az érintettek a javaslatok figyelembevételével részben, vagy egészben átdolgozott adósságrendezési megállapodást most már szerződéses ajánlatként kezeljék, és amennyiben az abban foglaltak **elfogadhatóak**, akkor a **kézhezvételtől számított 15 napon belül** cégszerűen aláírva, természetes személy hitelező esetén aláírással ellátva, postai úton - egyéb bizonyítható módon – **a főhitelező és az adós részére küldjék vissza**. A főhitelező a szerződéstervezet megküldésével egyidejűleg tájékoztatja az érintetteket arról, hogy újabb kiegészítés, újabb feltételek megfogalmazására már nincs jogszabályi lehetőség.

Elfogadás esetén a szerződéstervezetet cégszerű aláírással ellátva - természetes személy hitelező esetén aláírással ellátva - a főhitelező, adós/adóstárs részére visszaküldik. **A bíróságon kívüli adósságrendezési eljárás akkor zárul eredménnyel, azaz az adósságrendezési megállapodás akkor jön létre, amikor az utolsó elfogadó nyilatkozat is a főhitelező, adós/adóstárs részére megérkezett. Ha ez nem teljesül, akkor a bíróságon kívüli adósságrendezési eljárás eredményre nem vezetett (ún. sikertelen bíróságon kívüli adósságrendezés).**

A mentesítési eljárás

Abban az esetben, ha a bíróságon kívül kötött **adósságrendezési megállapodásban, (szerződésben) foglalt valamennyi rendelkezés teljes egészében teljesedésbe ment**, azaz az adós, az adóstárs, és az eljárásban vagyonával részt vevő egyéb kötelezett az írásban vállaltakat teljesítette, akkor a **bíróság mentesítő határozatot hoz**. Amennyiben a kérelem alaptalan, akkor azt az illetékes bíróság elutasítja.

Mentesítés iránti kérelem

A mentesítés iránti kérelmet az adós, adóstárs, vagy bármely egyéb kötelezett is előterjesztheti - akár közös kérelem formájában is - a szerződésben meghatározott teljesítési időszakot követően.

Abban az esetben, ha a bíróságon kívüli adósságrendezési megállapodásban foglaltak maradéktalanul teljesedésbe mennek, akkor a hitelezők a megállapodásban elengedett követeléseket már nem érvényesíthetik, és a megállapodásban engedett átütetkezéshez kötve vannak.

Bíróságon kívüli adósságrendezési megállapodás (szerződés) hatálya megszüntetésének bírósági megállapítása

Előfordulhat, hogy a bíróságon kívüli adósságrendezési eljárás során **megkötött megállapodás (szerződés) valamilyen oknál fogva nem megy teljesedésbe**.

Ebben az esetben **bármely hitelező az adós lakóhelye (tartózkodási helye) szerint illetékes törvényszék székhelyén működő járásbíróságnak címezve a területi Családi Csődvédelmi Szolgálat útján kérelmet terjeszthet elő adósságrendezési megállapodás hatálya megszűnésének megállapítása iránt**. A Családi Csődvédelmi Szolgálat a kérelmet és annak valamennyi mellékletét annak **beérkezését követő 8 napon belül az illetékes bírósághoz továbbítja**.

A bíróság a kérelem beérkezését követően a kérelmet és annak mellékleteit megvizsgálja. Amennyiben a kérelem alapos, akkor végzéssel megállapítja a bíróságon kívüli adósságrendezési megállapodás hatálya megszűnését. Ellenkező esetben a kérelmet elutasítja.